

Cannabisanvändningen i Sverige och övriga Europa

Ulf Guttormsson
CAN

Konferens om cannabis - Risker och åtgärder
Stockholm, 13 april, 2018
Nationella cannabisnätverket

Upplägg

- Tillgänglighet/utbud/marknad
- Användningen i Sverige
- Sverige vs. omvärlden

Cannabis

Marijuana

Torkade blomställningar och toppskott från cannabis sativa/indica, ibland också blad och delar av stammen. Liknar torkat, hackat gräs/örstkryddor.

Hasch

Kåda från cannabis sativa/indica pressad till hårda kakor, med ett varierande innehåll av växtdelar. Färgen kan variera från ljust brunt till nästan svart.

"Spice"

Rökmixar med syntetiskt framställda cannabinoider.

Upplöst i tobak eller andra rökbara växtdelar.

Förut färdiga doser – numera leveranser för egen beredning.

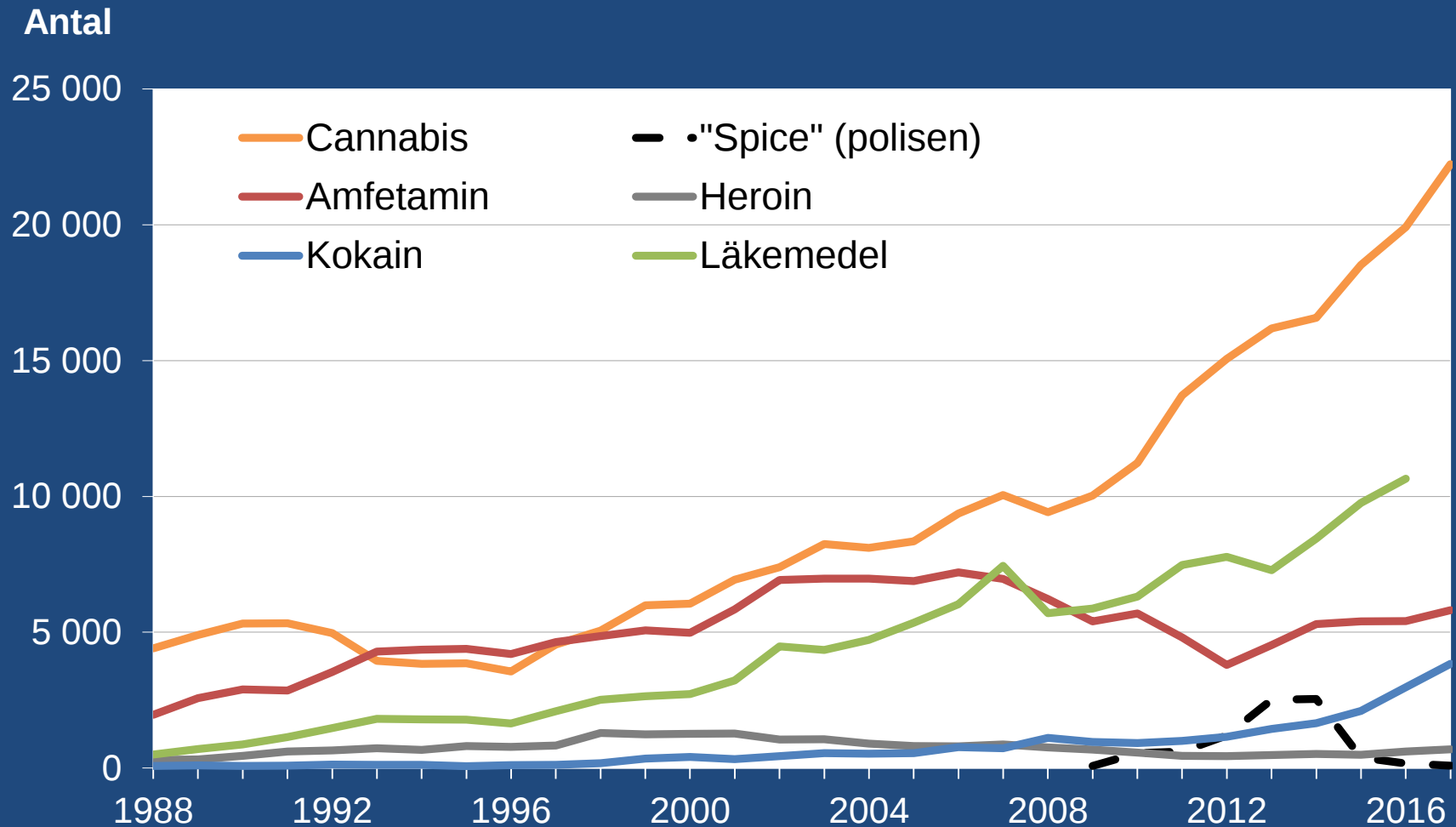
Minst 130 kända varianter. Klassas successivt, som narkotika eller hälsofarlig vara. Peaken är över?

**Import/
Postorder**

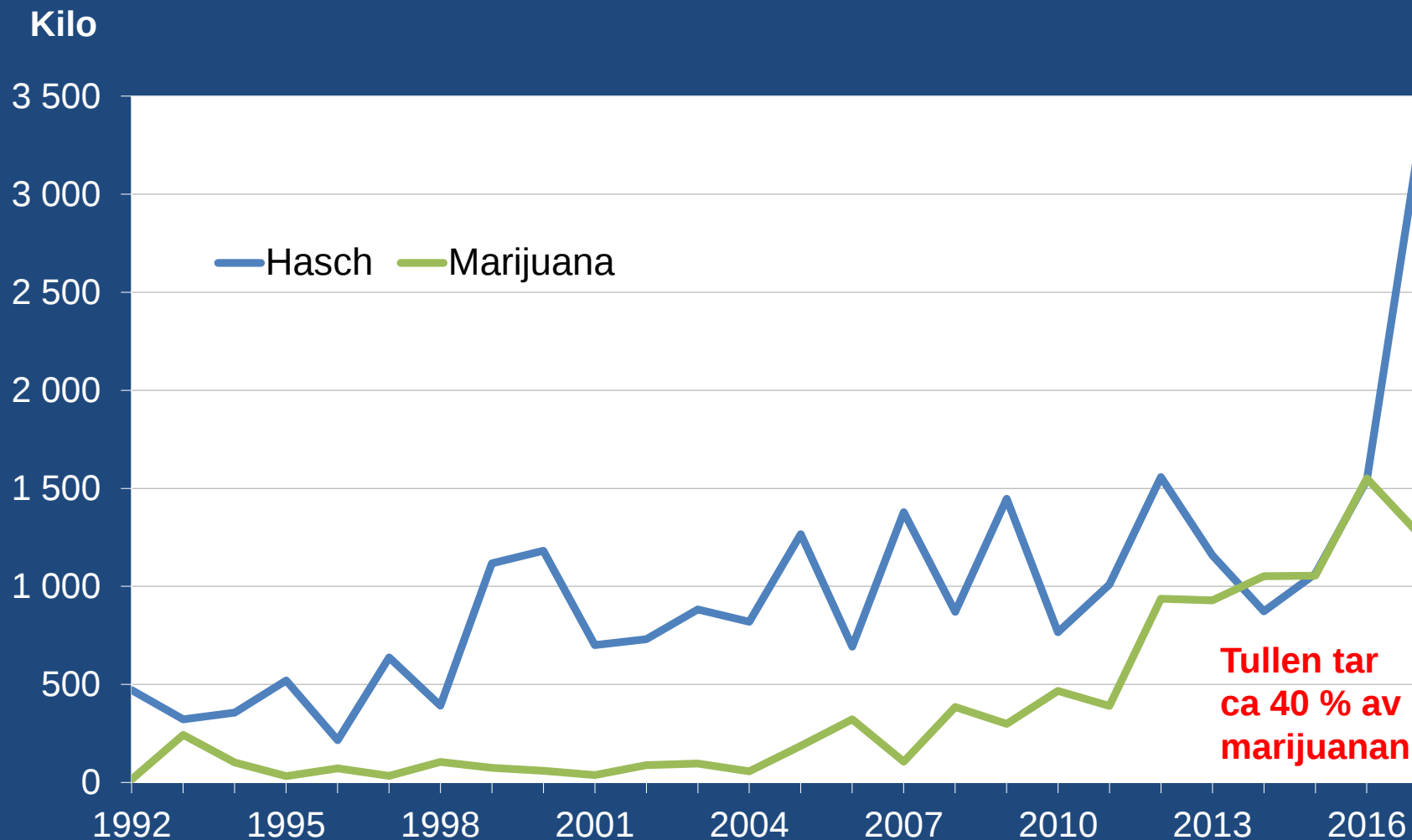

Tillgänglighet

Antal beslag (av tull och polis) av cannabis, amfetamin, "läkemedel", heroin, kokain och "spice". 1988–2017.

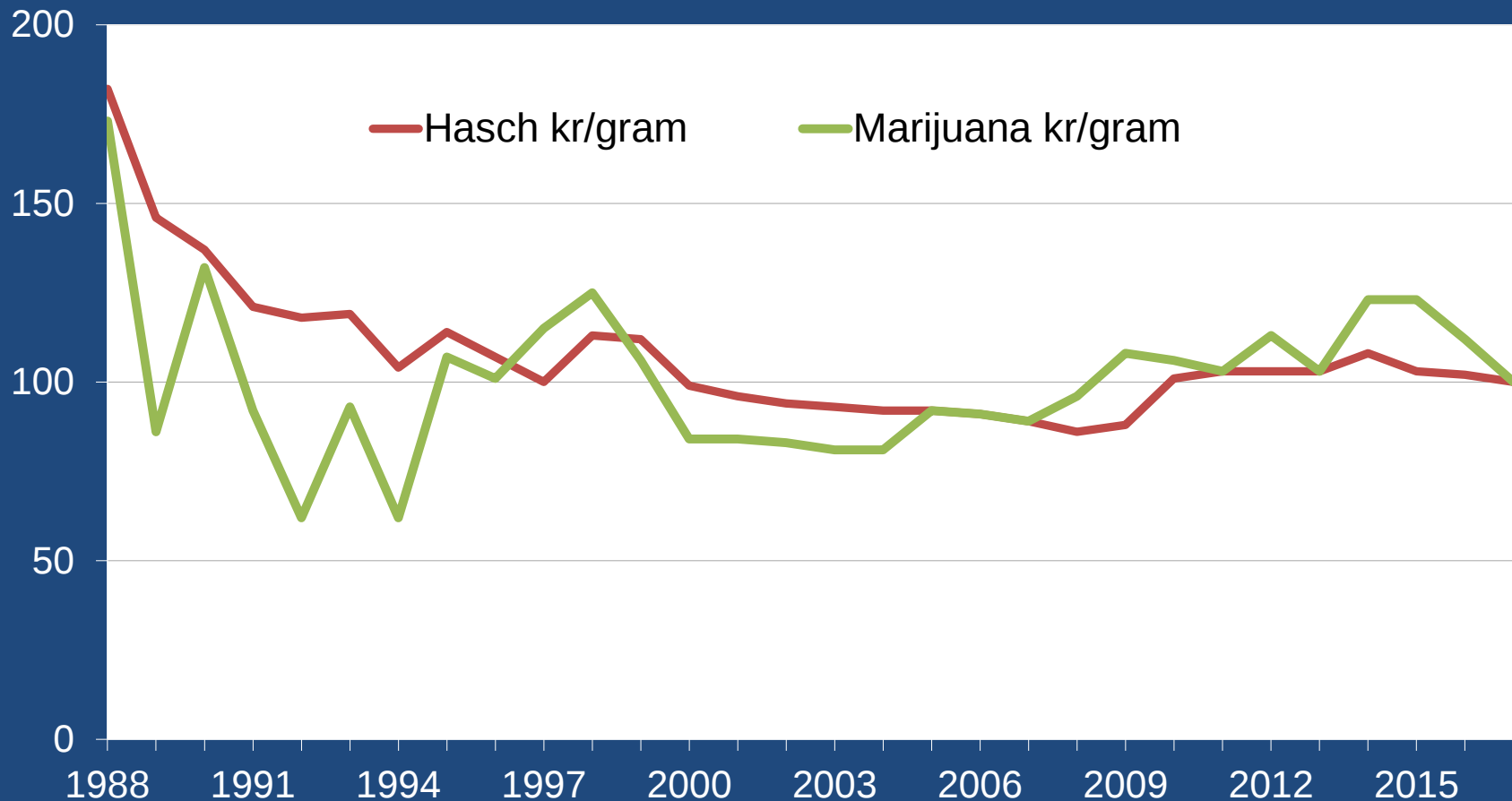

Mängden beslagtagen cannabis (av tull och polis) fördelad på hasch respektive marijuana. 1992–2017.

Prisutveckling för hasch och marijuana i kronor per gram. Gatupriser rapporterade av polisen. Reala priser (SCB:s KPI). 1988–2017.

Kronor

Summering marknaden

- Prisökningar på hasch och marijuana senaste 5–10 åren, dock fortfarande lägre priser än 1990-talets början.
- Idag relativt hög tillgänglighet av cannabis. Mera inhemsk marijuana – ej självförsörjande.
- Marijuana har blivit lika vanligt som hasch.
- Starkare cannabis sedan 5-10 år.
- ”Spice”/syntetisk cannabis mindre vanligt senaste åren.
- Nettoomsättningen på svenska cannabismarknaden minst 500 miljoner kr. Ungefär lika mycket som kokain och amfetamin tillsammans.

Cannabisbruket fortsätter att öka

SVENSKA DAGBLADET 1 2011-09-12 Sida 10 - Sektion: Nyhet

10 NYHETER

Cannabisbruket fortsätter att öka

Socialborgarrådet i Stockholm lovar fortsatta satsningar

Fler ungdomar tas in för utredning eller behandling på Maria Ungdom, visar färskta siffror. Och nästan sju av tio av dem uppger att de hellre röker cannabis än dricker alkohol.
 –Nu måste vi sätta in krafttag, säger socialborgarrådet Anna König Jerlmyr (M).

Cannabistrenden verkar ha bitit sig fast i landet. Antalet ungdomar som tagits in för behandling eller utredning på socialtjänsten hos ungdomsmottagningen Maria Ungdom i Stockholm har ökat med 27 procent under perioden januari-augusti i år, jämfört med samma period förra året.

–Det bekräftar bilden som polis själva testat, allt från ett par gång-

Medelåldern är, enligt Göran Hägglund, strax under 17 år, en siffra som legat konstant. Att åldern är ganska hög beror på att de personer som utreds eller får behandling ofta kommit längre i sitt missbruk än de som till exempel tas om hand på akutmottagningen inom Maria Ungdom.

–Det är nästan så att jag skulle önska att medelåldern skulle vara lägre, för då skulle de vara mer i början på ett missbruk. Nu kommer de sent, då har de ofta ett ganska långt gängat missbruk, säger Göran Hägglund.

I nästan hälften av fallen är det föräldrarna till ungdomen som ser till att en utredning startas.

Det är som att välja chips

till, men man har diskuterat utbildningsinsatser för "fäktarna" och en föreläsning för föräldrar under hösten.

–Svårigheten med att rikta pengar är att det ska gå snabbt. Man kan till exempel inte anställa någon, säger Anna Olsson.

Socialborgarrådet Anna König Jerlmyr (M), 33 år, säger att hon är mycket oroad över utvecklingen.

–Jag växte upp utanför Uppsala. Jag kan inte minnas att det var utbrett. Jag har aldrig själv testat det och det kanske fanns, men jag var inte medveten om det i så fall.

Hon hoppas att de föräldrabildningar som kommer ordnas av Maria Ungdom på kvälls-

grund av direkt eller indirekt missbruk är det inte otroligt att det skulle uppta en tredjedel av sängarna.

I dag är det lättare för en ungdom som är under 18 år att få tag på cannabis än

Nya attityder ökar cannabis hos unga

NARKOTIKA

blivit en stor del av unga i de stora städerna, enligt en EU-rapport. Polisen pekar på att nätet har gjort det lättare att få tag på drogen, samtidigt som attityden förändrats bland unga.

–Cannabis har blivit vanligare och det har också krupit ner i åldrarna. Det är många 14–15-åringar i dag som är öppet drogliberala och brukar narkotika, säger Peter Söderman, spanare på ungdomsroteln på citypolisen i Stockholm.

Medan användningen av cannabis ligger stabilt eller till och med sjunker i länder som Tyskland, Spanien och Storbritannien rapporterar flera av de nordiska länderna – däribland Sverige – en ökning, enligt en ny rapport från EU:s narkotikabyrå EMCDDA.

–Det är framför allt i storstäder och bland unga vuxna som det ökar, säger Joakim

Srandberg vid Folkhälsovetenskapliga institutet.

Tre vantar unga i hela landet är stabila, ungefär en av tio unga vuxna mellan 15 och 34 år har någon gång i sitt liv testat cannabis. I storstäderna är andelen betydligt högre, och har också gått upp under den senaste tioårsperioden från cirka 19 procent till 22.

Polisen ser flera förklaringar. Den inhemska produktionen har ökat och det har också blivit enklare att få tag på narkotika via nätet.

–Det vanligaste bland unga är att man smakat av en kompis. Men många gånger har personen som köper använt sig av exempelvis Instagramkonton som säljer cannabis, säger Peter Söderman.

Att den som vill köpa droger inte längre behöver blandas sig med kriminella har stor betydelse, säger Kim Nilvall, handläggare vid polisens nationella operativa avdelning (NOA).

–Där har internet en på-

verkan så tillvida att du fortfarande kan ha en del av den i din del av landet i en kriminell kontext och ändå komma över kriminella varor, säger han.

Men värderingarna kring droger har också förändrats, anser Kim Nilvall.

–På 1980-talet såg många ett narkotikamissbruk som en social indikator på att

man misslyckats i samhället. Så är det inte längre, säger han.

Cannabis är förenat med en rad risker, bland annat försämrade inlärningsförmåga och minskad intellektuell kapacitet, enligt Folkhälsomyndigheten.

Men drogen kan också orsaka allvarliga psykiatriska sjukdomar som schizofreni och psykos. (TT)

Trender i Europa

- Heroinet är på nedgång. Det totala beslaget av heroin 2013 på 5,6 ton var det lägsta på tio år.
- Cannabis får en allt mer dominerande roll. Ungefär en av tio unga européer (15–34 år) har provat cannabis det senaste året.
- Internet blir i allt högre grad en leveransväg för droger.
- Antalet "nya droger" som faller utanför befintlig lagstiftning fortsätter att öka.
- I fjol upptäcktes 101, mot

- sammanlagt 81, år 2013.
- Olagliga droger blir renare och mer potenta, bland annat cannabis, kokain och heroin. Tekniska framsteg och konkurrens på marknaden tros ligga bakom utvecklingen.
- Minst 6 100 drogrelaterade dödsfall inträffade i EU 2013.
- Antalet nya hiv-diagnoser har avstannat, men fortsatt vaksamhet krävs.

Källa: EMCDDA

JINGI STRIBERG. Företrädare för KD i länet vill starta en kampanj mot bruket av cannabis. Arkivfoto

ärksamhet, n, analys och måga. Men mognaden i och den rigörelsen n går långsamtetraktas som e än risker för

ungdomsförbund. Det är mycket som tyder på att användandet av cannabis kan bli en av våra stora folkhälsoproblem. Vad händer med alla ungdomar som i tro att det är ofarligt skadas för livet?

Viser med oro och vrede på attityd förändringarna kring cannabis och anser att det är dags att säga stopp för cannabis. Cannabis är en

JONAS HANSEN
Gruppledare (KD)
Lekeberg

PER HOLM
Partiföreträdare (KD)
Kumla

LARS-ERIK JONSSON
Partiföreträdare (KD)
Karlstads

SIV KARLSSON
Partiföreträdare (KD)
Degerfors

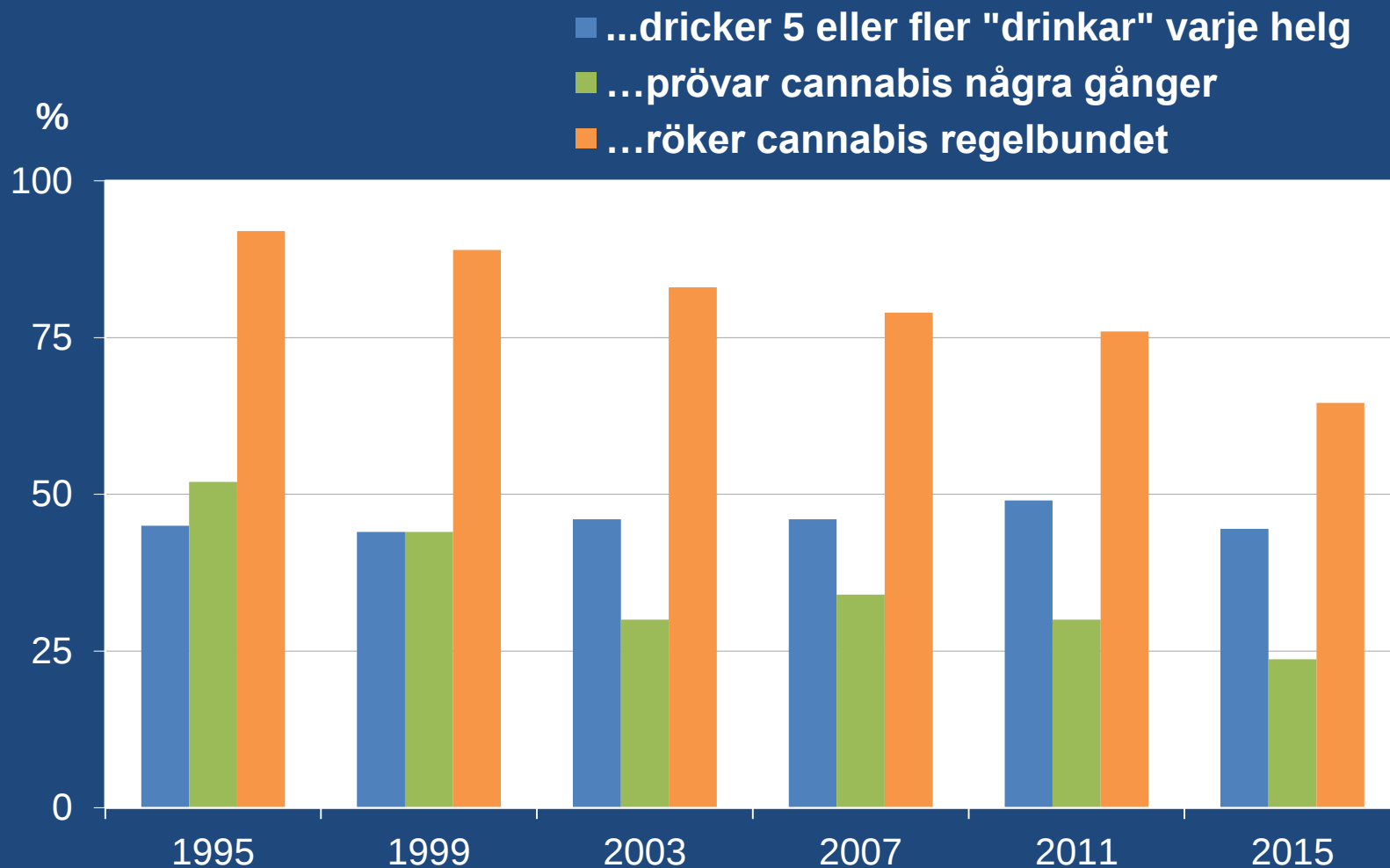
ARNE RUBIN
Gruppledare (KD)

Vilket ger perspektiv på Säpos verksamhet. Man förhindrar inte brott. Man kartlägger, registrerar oppositionella åsikter och spionerar. Det är dags att vi tar itu med denna demokratiska varböld.

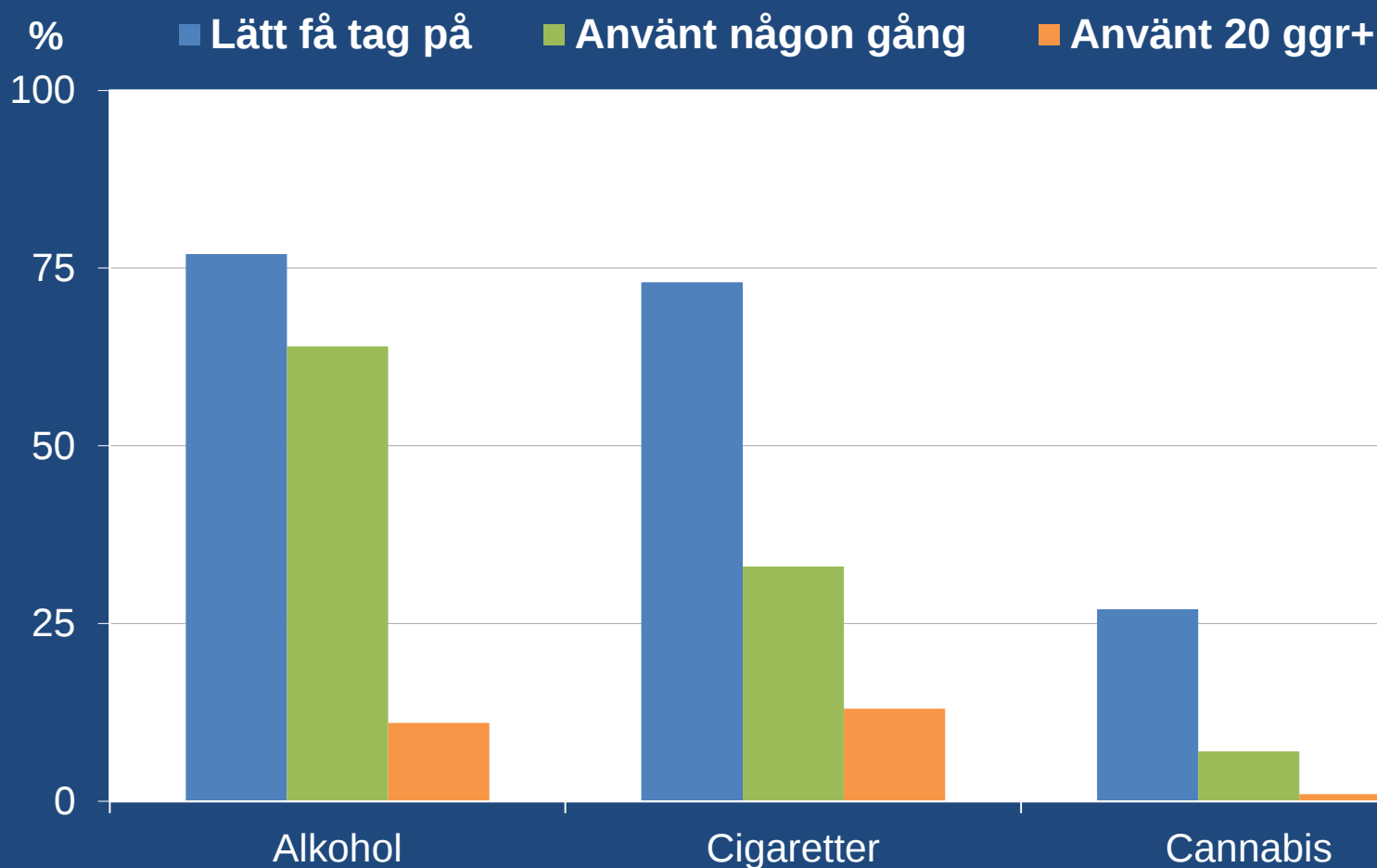
Svenska folket borde ifrågasätta om det verkligen är till detta våra skattekonor ska gå.

Man kan dessutom undra varför Säpo lägger tid och pengar på att övervaka ett så snällt och beskedligt par-

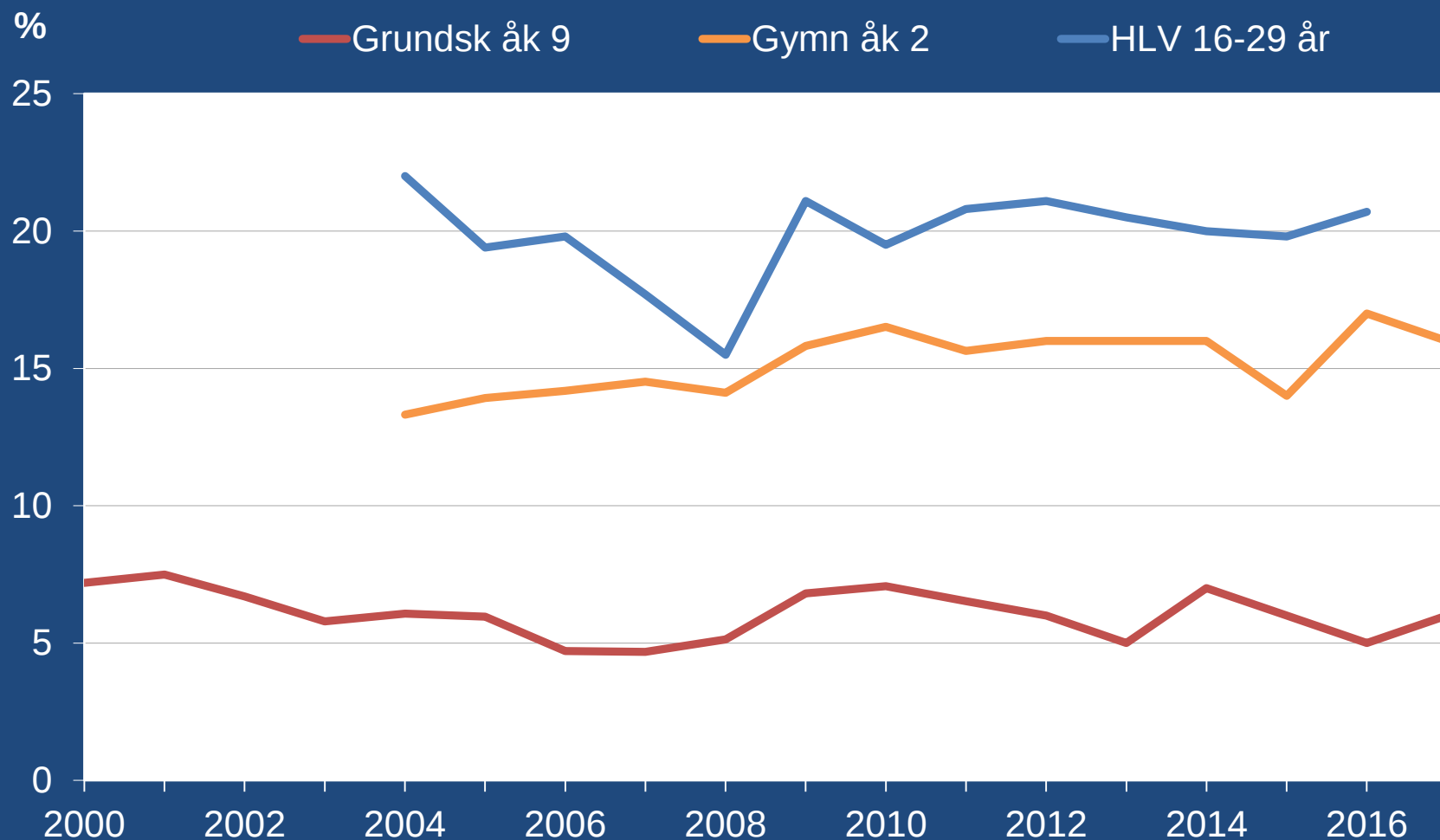
Andelen svenska sextonåriga skolelever som anser att det är stor risk att ta skada om man...

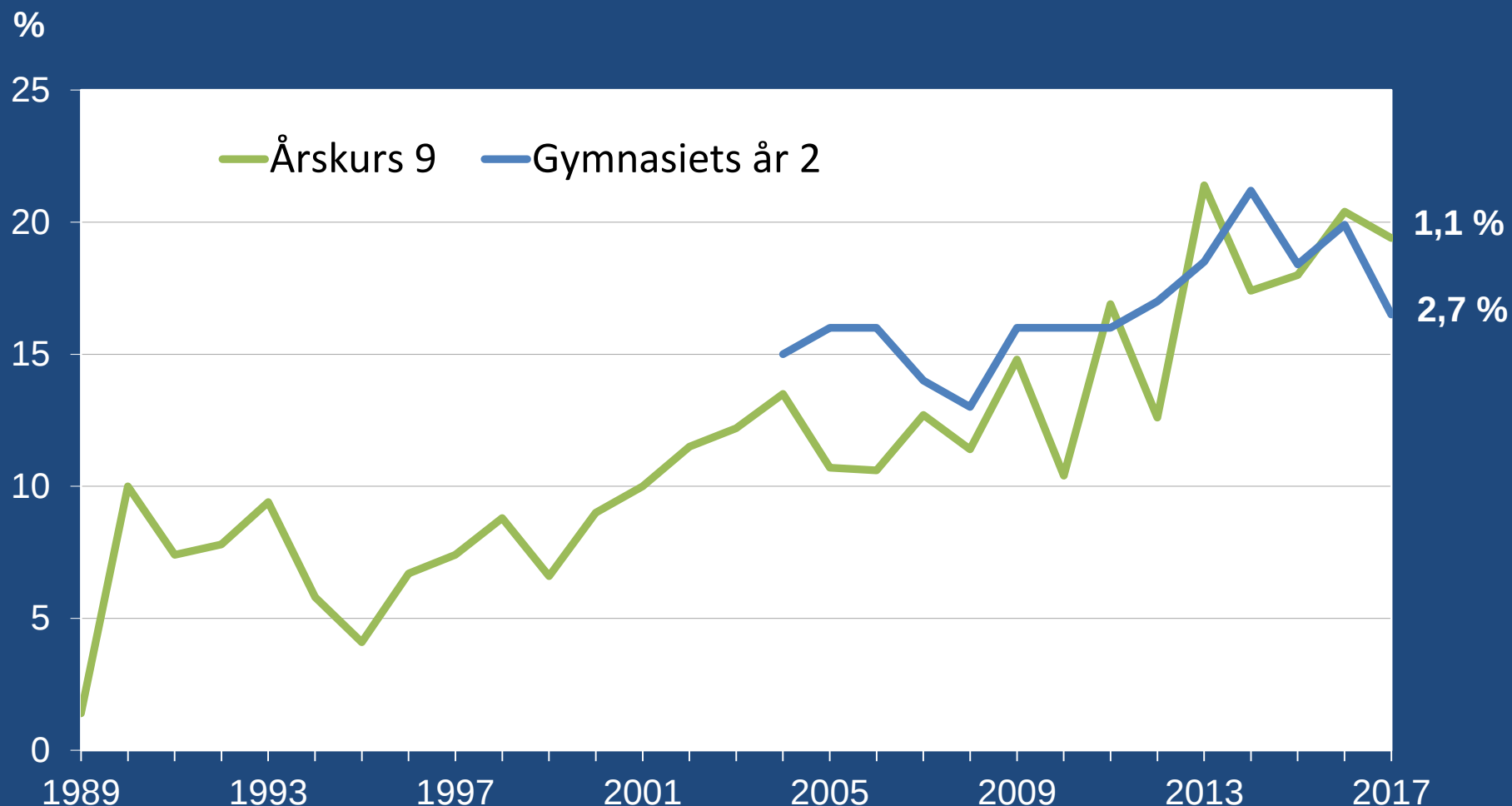
Sextonåriga svenska skolungdomars svar om tre olika substanser. ESPAD 2015.

Har testandet av cannabis bland unga ökat under senare år? Livstidserfarenhet. 2000–2017.

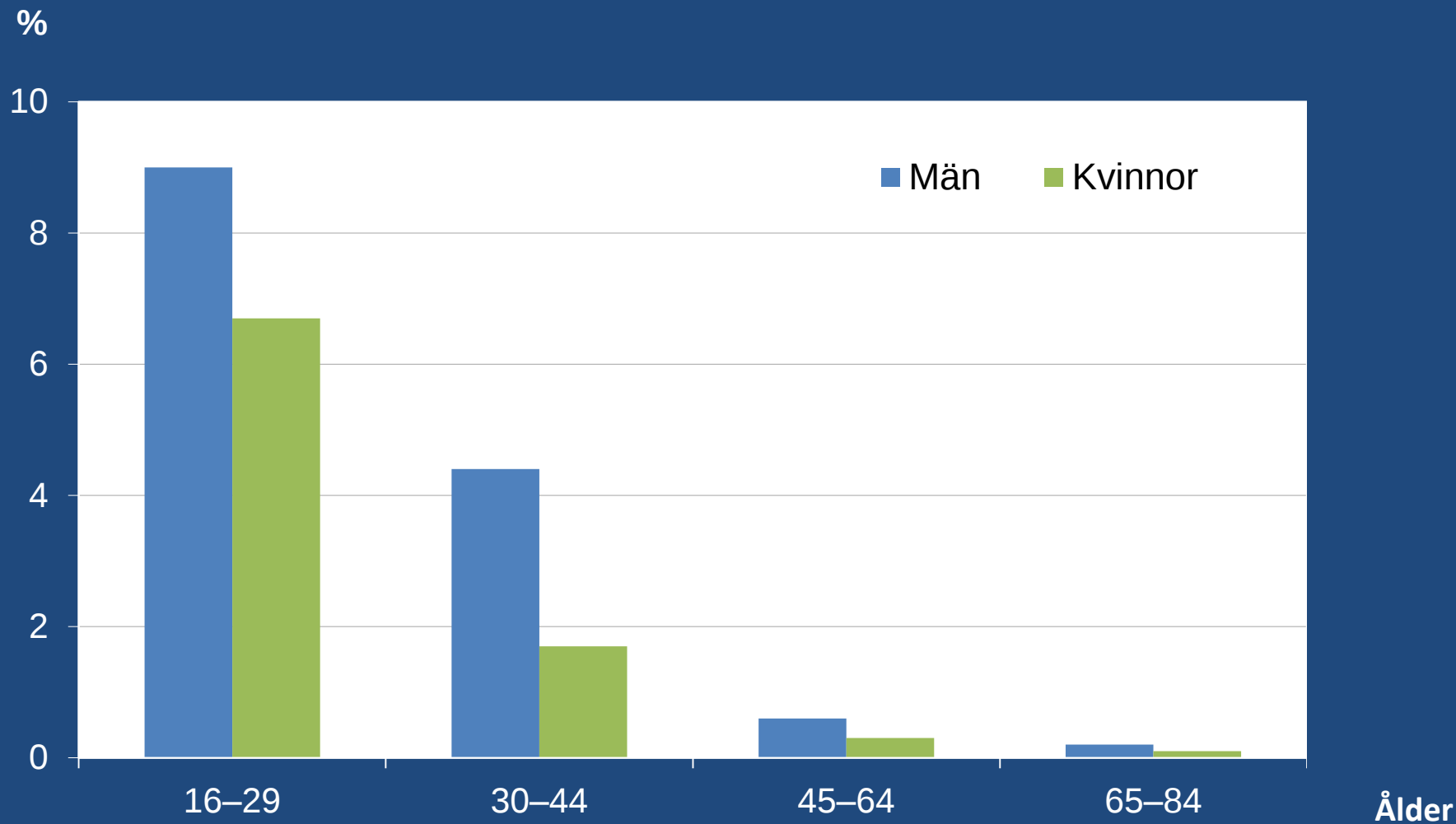
Andelen cannabiserfarna skolelever som använt cannabis mer än 20 gånger. 1989–2017.

Befolkningen (16–84 år) 2015/2016

- Cirka 12 % har prövat cannabis någon gång (m 15%, kv 9%)
Detta motsvarar ca 950 000 personer i åldersintervallet
- 2,6 % har använt cannabis senaste året (ca 200 000)
- 0,8 % har använt cannabis senaste månaden (ca 65 000)
- Relativt stabilt läge sedan 2004 i befolkningen i stort (ca 12%)
- Högre nivåer jämfört med läget på 1990-talet.

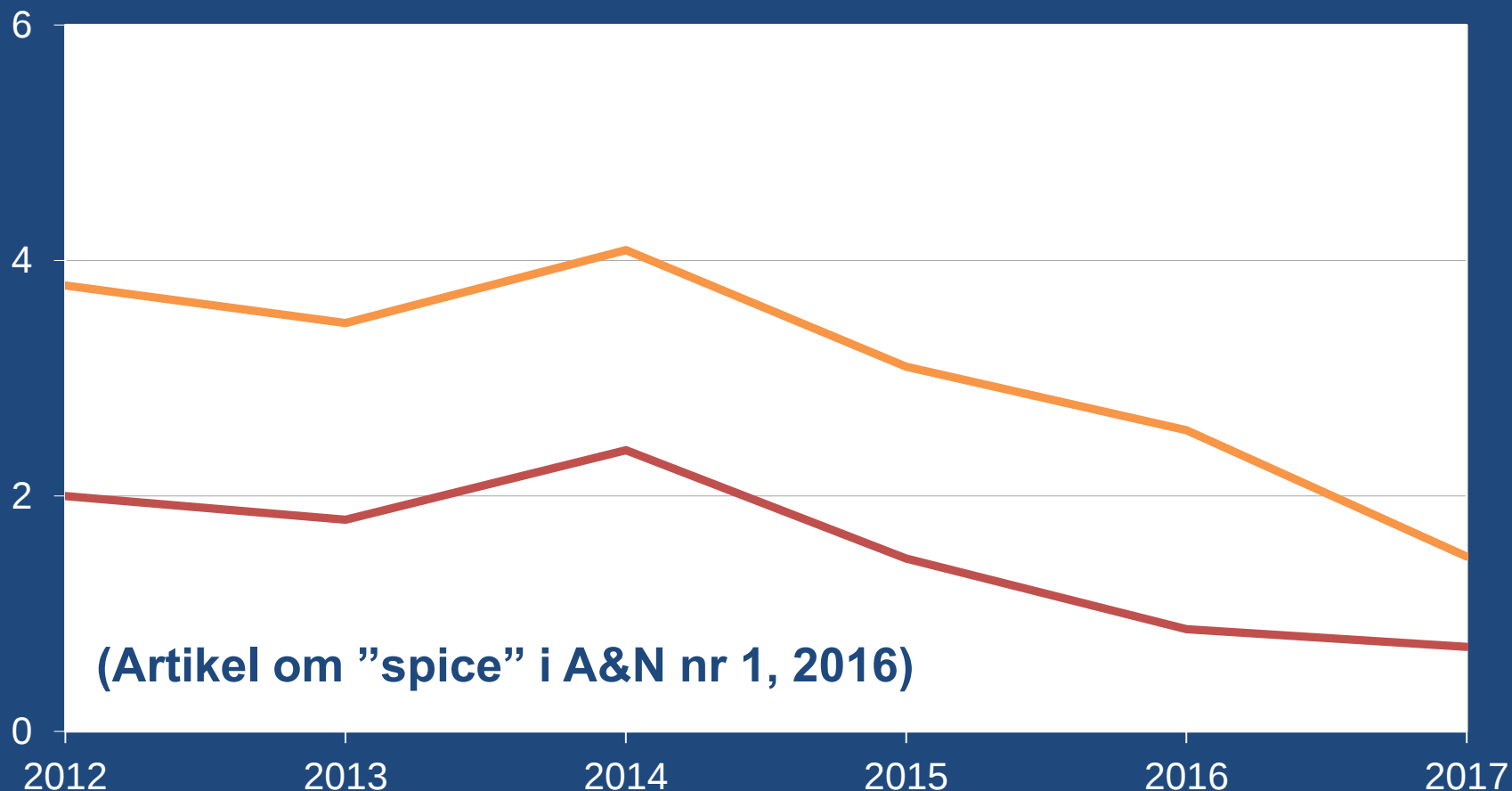
Andelen vuxna (16–84 år) som använt cannabis senaste 12 månaderna. 2015/2016.

Har testandet av "spice eller liknande rökmixar" bland unga ökat senare år? Livstidserfarenhet. 2012–2017.

Procent

Grundsk åk 9 Gymn åk 2

(Artikel om "spice" i A&N nr 1, 2016)

Egenskaper hos användare

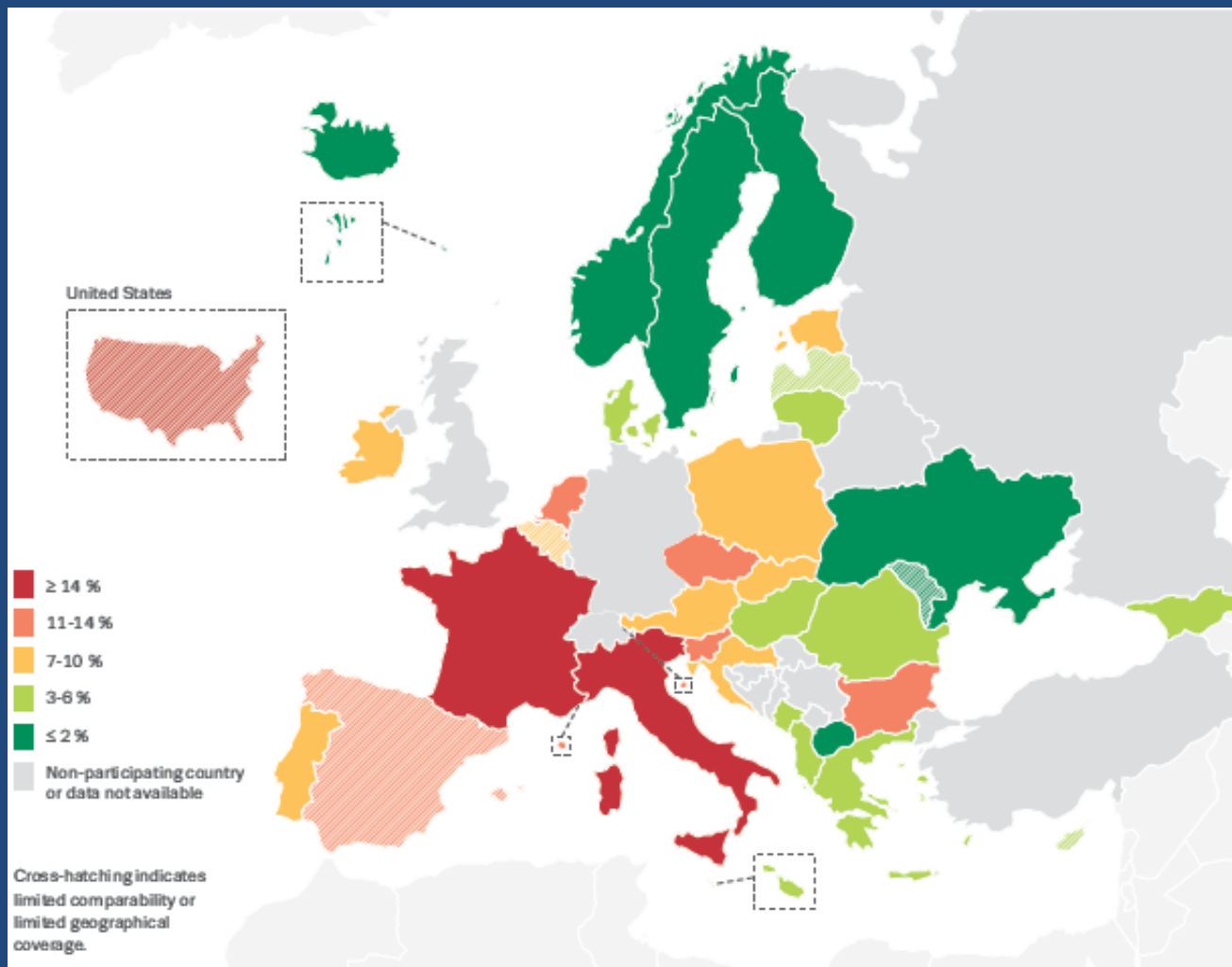
- Använder större kvantiteter alkohol än genomsnittet
- Även mera omfattande erfarenheter/konsumtion av tobak, annan narkotika, snifningsmedel etc (skolundersökningen)
- Skolungdomar som använder cannabiss rapporterar flera riskfaktorer än andra (skoltrivsel, riskbedömning av droganvändning, familjerelationer, umgänge). Detta gäller i synnerhet dem med mera frekvent konsumtion.
- Unga vuxna, män, storstadsbor, lägre socioekonomisk status
- Skevt fördelad konsumtion. Mindre grupp konsumerar merparten. Storkonsumenterna har debuterat tidigare.
(Trautman F, et al 2013 -websurvey, begränsad generaliserbarhet)

Europeisk jämförelse

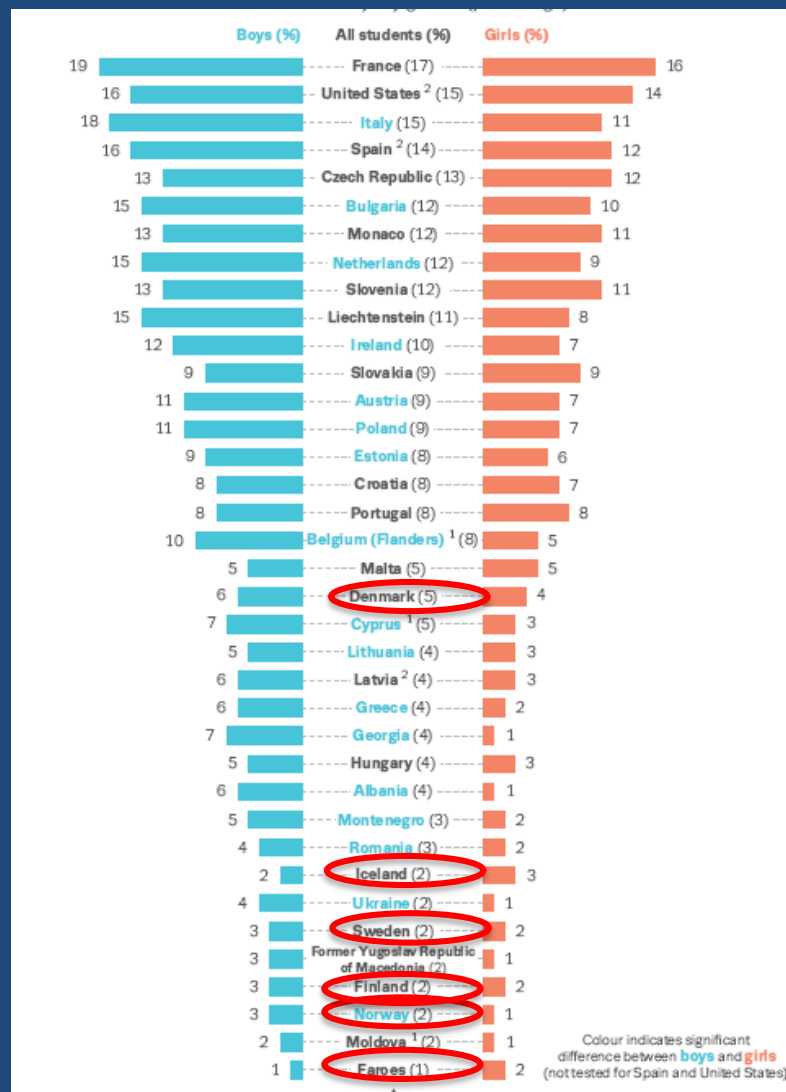

- Mer hasch än marijuana, ca 3 ggr mer i beslagsmängd
Marijuana har dock gott om i antal beslag.
- Spanien tar ca 70% av haschet (i vikt) - Marocko
- EU-priserna något ökande sista 10 åren
- Ca 22% har prövat cannabis i EU av dem 15-64 år (ca 75 miljoner). Cirka 5% har använt senaste 12 månaderna.
- Stabiliserat eller aningen förbättrat läge av användningen (mer utjämnat läge länder emellan).

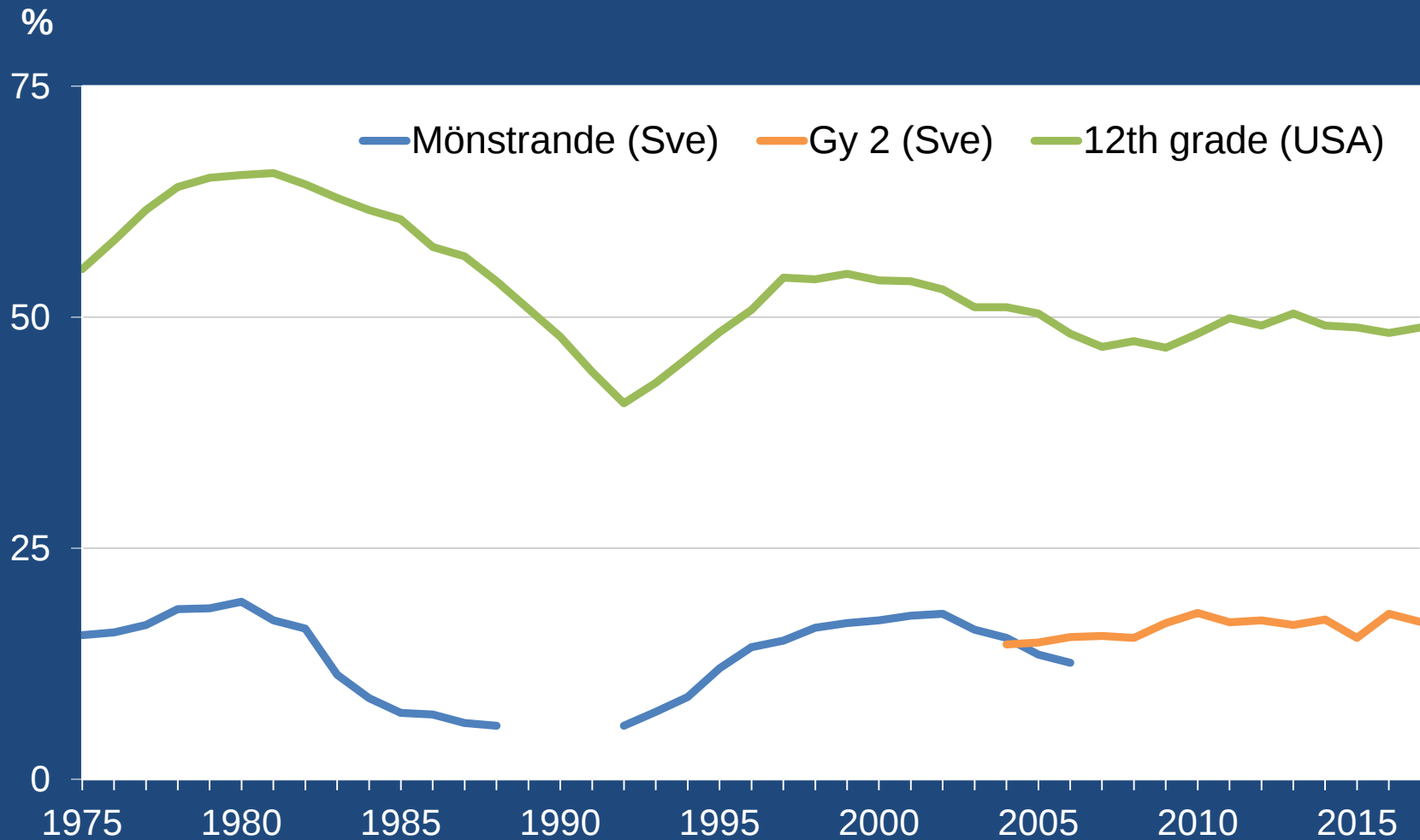
Andelen 15–16-åriga elever i olika länder som använt cannabis senaste 30 dagarna. 2015.

Använt cannabis senaste 30 dagarna efter kön. 2015. Procent.

Erfarenhet av narkotika bland mönstrande, elever i gymnasiets åk 2 och 12th grade i USA. 1975–2017.

Avrundning

- Idag förhållandevis hög tillgänglighet på cannabis
- Konsumtionsutvecklingen bland ungdomar inte fullt så illa som man skulle kunna tro? Undersökningarna fångar dock inte allt; miniminivåer (bortfall etc).
- Minst 65.000 använder cannabis minst en gång i månaden (100.000 närmare sanningen?)
- Tecken på försämrad situation: Anv.frekvens, utbudet, THC-halt, syntetiska cannabinoider kvar på marknaden.
- Låga konsumtionsnivåer i Sverige/Norden (utom Danmark) jämfört med Västeuropa och USA

Tack för uppmärksamheten

Kontakt: ulf.guttormsson@can.se